

Večernik

Leto III. (X.), šte. 26

Maribor, četrtek 31. januarja 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri polninih čast. v Ljubljani št. 11.409
Vsega mesecna, prejemana v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutro« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ob 10-letnici poljskega parlamentarizma

Dne 26. januarja je minilo 10 let, odkar je v svobodni Poljski okrog 5 milijonov volilcev stopilo pred volilne škrinje in izvolilo ustavotvorno skupščino poljske republike. Vsi dozdaj voljeni trije poljski parlamenti imajo za seboj burno zgodovino težkih notranjih bojov vsled izredno velike politične razkosanosti v poljskem narodu. Dasi narodno skoro homogen, je vendar Poljska v težkih notranjih bojih krvavela gospodarsko in finančno, zlasti o priliki boljševoških prevratnih poskusov. Reči se mora, da je v kljub vsemu poljski parlament vedno ostal na dostojni višini. Prva skupščina (sejm) je sprejela ustavo, odobrila celo vrsto mirovnih pogodb in sklenila mnogo zakonov za notranjo konsolidacijo države in ureditev pravnih odnošajev. Že prva poljska skupščina je štela 159 poslancev z akademsko, 90 s srednjoškolsko in 183 z nižjo izobrazbo. V drugi skupščini je bilo to razmerje že 220 : 113 : 109, v sedanjih tretji skupščini se je razmerje v prilog kvaliteti še izboljšalo.

Desetletna zgodovina poljskega parlamentarizma je pokazala celo vrsto nedostatkov in otroških bolezni, kar je razumljivo pri vsakem mlademu parlamentarizmu. Pred 10 leti sklenjena ustava se je tudi na Poljskem kakor pri nas izkazala kot neprimerna. Tudi volilni zakon je predmet ostre kritike. Danes gre po vsej Poljski glas o potrebi revizije ustave, o potrebi reforme volilnega zakona, predvsem pa o potrebi globokega političnega šolanja širokih mas. To so gesla, od katerih si poljski rodoljubi obetajo ob desetletnici mlade Poljske ozdravljenja parlamentarizma in ojačanje demokratičnega ustroja poljske republike.

Reforma ustave je na Poljskem že dve leti predmet polemike in debat. V zadnjem času je stopila v stadij realizacije. Na inicijativo poljske vlade so bili iznešeni pred Sejm predlogi za parlamentarno razpravo o ustavni reformi. Sejm je po živahni debati, v kateri so posegli zastopniki vseh strank, predloge sprejel ter s tem manifestiral svoj pristanek na spremembo ustave. Vendar je pa o značaju reforme dvoje nasprotnih mišljenj: vladni tabor zahteva dalekosežno okrepitev eksekutivne, levičarske stranke pa zahtevajo razširjenje kompetenc zakonodajne sile, parlamenta. Vendar je tudi že vladna večina po svojem zastopniku izjavila, da ni govora o oktroiranju ustave. Revizija ustave bo torej izvedena parlamentarnim putem in bo odgovarjala volji večine naroda, ki hrepeni po ozdravljenju notranjopolitičnih in gospodarskih prilik.

V vseh novih državah osrednje Evrope, v Jugoslaviji, Češkoslovaški

V pravcu nove ureditve naše države

BIVŠI STRANKARSKO-POLITIČNI ZAKONI SO OVIRALI RAZVOJ NAJBOLJŠIH NARODNIH SIL IN PRIPRAVLJALI GROB NARODU.

PARIZ, 31. januarja. Jugoslovanski minister trgovine in industrije, dr. Mažuranič, ki se mudi sedaj v Parizu, je podal zastopniku pariške Agence Havas sledečo važno izjavo o programu vlade generala Živkovića, ki kulminira v pripravi za končno ureditev srbsko-hrvatsko-slovenske državne zajednice:

»V naši državi vlada mir in red. Ker je vlada z dobro premišljenimi odredbami zagotovila vrhovne narodne in državne interese, prehaja sedaj polagoma na konstruktivno, zakonodajno delo. Čim pa bodo izvršene najvažnejše naloge tega konstruktivnega zakonodajnega dela, se prično polagati temeljno bodoče definitivne ureditve države.

Pri teh pripravljanih delih bodo sodelovali najboljši sinovi našega naroda vseh treh plemen. ljudje širokega obzorja, ki si bodo tudi svesti svoje zgodovinske odgovornosti. To vsekakor ne lahko delo pa potrebuje časa. Vlada želi, da izvrši svojo zgodovinsko nalogo in vse svoje posle čimprej, vendar pa se nikakor ne misli prenašati.

Ne želimo več, da bi ustvarjali in pripravljali ureditev države z ozkega stališča strankarsko-političnih interesov, ki so ustvarili zakone, ki so zavirali razvoj naših najboljših narodnih sil in pred-

stavljali nekako Prokrustovo posteljo, v katero naj bi legel ves naš narod.

Prepričan sem, da bodo pri polaganju temeljev za bodočo državno ureditev zadovoljivo rešeni vsi naši notranji problemi, posebno hrvatsko vprašanje. To vprašanje je delikatno in resno, vendar pa ni nerešljivo in nevarno. Čim bodo končana vsa pripravljana dela za definitivno ureditev države, potem bo pozvan narod, da sankcionira to delo.

Do tedaj pa nas čakajo še številne naloge. Tudi moj resor pripravlja velike zakonodajne in upravne ukrepe, ki bodo okrepile trgovske in gospodarske razmere v državi sami ter dale obenem nov polet našim trgovskim odnošajem z inozemstvom.

Ublažitev strankarsko-političnih strasti in odprava vsekega strankarskega protekcionizma iz državne uprave nam bosta omogočila, da postavimo vse javno življenje na krepko pravno podlago. Spoštovanje mednarodnih pogodb, spoštovanje pošteno pridobljenih pravic sploh, je glavna misel vodnica vlade, katere član sem.

Jasno je, da pomeni notranja konsolidacija tudi okrepitev že ponovno dokazane miroljubne tendence naše države napram vsem sosedom in ostalim državam, s katerimi smo v mednarodni zvezi.

Največja modna hiša zgorela

V BERLINU JE VPEPELIL PONOČI SILEN POŽAR NAJVEČJO TAMIKAJSNJO MODNO HIŠO TIETZ.

BERLIN, 31. januarja. Sinoči, malo pred 9. uro, je nastal v severnem delu Berlina katastrofalni požar. Pogorela je do tal največja modna trgovina v tem delu mesta, petnadstropno poslopje trgovine Tietz. Trgovino so, kakor običajno, zaprli ob 7. zvečer. V notranjosti so bili zaposleni še razni nameščenci, ki so pospravljali prostore in pripravljali vse potrebno za naslednji dan. Ker je priredilo podjetje pretekli dne t. zv. »beli točen«, je bilo v hiši še vse polno papirnatih dekoracij, kar je postalo katastrofalno. Kako je nastal ogenj, še sedaj ni znano, domneva pa se, da gre za neprevidno ravnanje z ognjem pri kurjenju peči.

Katastrofa je nastopila kar nenadoma. Ob 8.30 zvečer se je nenadoma pričel valiti iz pritličja gost dim, nakar je siknil močan plamen. Zaman je bil napor uslužbencev, da bi ogenj omejili. Le s težavo so si rešili golo življenje. V par minutah je bilo namreč poslopje že od tal do vrha v plamenu. Gasilci, ki so prihiteli s 14 turbinskih brizgalkami, so bili napram ognjenemu morju brez mo-

či. Vsled silne vročine sploh niso mogli blizu in so omejili svoje delo le na to, da so rešili sosednja poslopja, kjer je zidovje vsled vročine že pričelo pokati. Iz gorečega poslopja so švigali do 15 m visoki ognjeni zublji, goreči ogorki so padali daleč naokrog. Največja nevarnost pa je bila v neposredni bližini plinarne. Ker se je bilo bati, da pride v plinarji radi izredne vročine do eksplozije, so morali obrat ustaviti. Šele jutraj, ko je poslopje pogorelo že do tal, se je posrečilo gasilcem ogenj pogasiti. Pri reševalnih akcijah se je ponesrečilo 8 gasilcev. Škoda znaša nad milijon zlatih mark.

Angleška vlada in novi režim v Jugoslaviji

LONDON, 31. januarja. Včeraj je v spodnji zbornici zunanji minister Chamberlain na neko tožadno vprašanje odgovoril, da angleški poslanik v Beogradu, Konnard, ni dobil od angleške vlade nikakih novih instrukcij glede odnošajev Anglije napram novemu režimu v Jugoslaviji.

v Rumuniji, kjer danes prava ljudska vlada leči narodu rane desetih let z dalekosežnimi reformami v celotnem državnem življenju. Zaupamo pa v duševno zdravje in notranjo silo naših slovanskih držav Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske in Bolgarske, in smo prepričani, da bodo premagale vse težkoče in vsaka na svoj način izvršile notranjo politično in gospodarsko konsolidacijo, s tem pa tudi postale močne in uvaževane v svetovnem političnem koncertu.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 31. januarja. Zaprto.
Petek, 1. februarja ob 15. uri »Divja raka«. Dijaška predstava.
Sobota, 2. februarja ob 15. uri »Bajadera«. Znižane cene. Kuponi. Gostovanje g. Nerata. — Ob 20. uri »Lumpacij-vagabund«. Prvič.
Nedelja, 3. februarja ob 15. uri »Lumpacij-vagabund«. — Ob 20. uri »Na cesaričino povelje«. Kuponi.

Lumpacij-vagabund.

J. Nestroya čarobno burko s petjem: »Lumpacij-vagabund« ali »Zanikrna trojica« vprizori po večletnem odmoru gledališče v Mariboru v soboto, dne 2. febr. Glasbeni del za to nedvomno še danes najpopularnejšo burko je zložil Adolf Müller, bivši kapelnik in komponist. Ta burka ima pred drugimi to prednost, da ne učinkuje s situacijsko komiko, ampak s pristnim, neprisiljenim humorjem, s katerim mora razpolagati »zanikrna trojica«, to so mizar (Grom), krojač (Harastović) in čevljar (Rasberger). Naslovna vloga »Lumpacija-vagabunda« je v rokah g. Joška Kovića. Dalje nastopajo še: gg. Kraljeva, Starčeva, Savinova, Udovičeva, VI. Skrbinšek, Kovič Payle, Rakuša, Tovornik, Rožanski in celokupni zbor. Režira g. Pavel Rasberger; dirigira g. Lojze Herzog.

Trpljenje vprežne živine

na današnjih sneženih in ledenih cestah je velikansko, še večje kot bi trebalo, ako bi razni prevozniki in hlapi malo bolj človeško ravnali z življo. Razumljivo je, da je v sedanjem vremenu vsako prevažanje sploh močno oteženo; s tem pa bi razne prevozne firme oziroma njihovi uslužbenci morali računati in temu primerno tovore zmanjšati ali pa vozno silo povečati. Na policiji pa najdete dan na dan kupa prijav, kako razni pobesneli vozniki trpinčijo in pretepajo konje, ki v danih okoliščinah ne morejo garati kot bi vozniki radi. — Včeraj popoldne okrog treh je vozil France B. po Meljski proti Aleksandrovi cesti z enim konjem polno natovoren voz. Konj je bil moker in se je že ves tresel. Na intervencijo stražnika je moral hlapec izmučeno žival izpreči. — Ob pol petih popoldne je pripeljal posestnik Franjo Ž. iz Selnice po Koroški cesti polno naložene sani z enim samim konjem. Na Vodnikovem trgu žival ni mogla več naprej. Voznik je mislil, da bo uspel, če neusmiljeno pretepe konja. Začel ga je suvati in z bičem obdelovati, da so se zgrazali pasanti. Tudi tu je moral intervenirati stražnik. — Predvčerajšnjim okoli pol enajstih sta vlekla vsa izmučena in tresoča se konja voz preobložen z drvni po Meljski proti Aleksandrovi cesti. Voznik Egidij S. ju je kot nor priganjal, dokler ni napravil temu konec došli stražnik itd. itd. — Gospodari, vplivajte na svoje uslužbence, naj ravnaajo mileje z ubogo živino!

Zopet žrtev brezposelnosti.

Kronika poskusnih in izvršenih samomorov je proti koncu januarja ponehala. Proti koncu meseca pa beležimo nov poskus samomora. — Komaj 25letni J. L. iz Krčevine je bil že dalj časa brez posla in zaslužka. Davi je izpil v samomorilnem namenu večjo količino benecina. Takoj pozvani rešilni oddelček je obupanca odpremil v bolnico, kjer mu bodo izprali želodec ter ga povrnil v normalno življenje. — Povod njegovega obupnega koraka je dolgotrajna brezposelnost. —

Slovanske spakedranke v Mariboru

NEVERJETNO PAČENJE IN MRCVARJENJE PRISTNIH NAŠIH IMEN. — PROČ Z OSTANKI PONEMČEVALNE DOBE.

Maribor, 31. januarja. Pripadnost k določenemu narodu je človeku prirojena kakor skupnost rodbine, je tedaj sveta dedščina dedov... Ker so narodovi člani združeni v sveti skupnosti krvi in življenja, je nemogoče izstopiti iz te zajednice, kakor ni mogoče, otresti se krvne vezi rodbine... Kdor pa bi svoj narod zatajil, bi to sicer na zunaj lahko storil, v duši in očeh naroda in vsega sveta pa bi se mu vtisnil sramotni pečat narodnega izdajstva, ki se nikdar ne da izbrisati... Dočim so nas Nemci od onih dob, ko so prišli med nas, obvladovali, živeli in bogateli od našega dela in se vedno bolj širili po prvotno našem ozemlju, so začeli v osemdesetih letih prejšnjega stoletja načelno, sistematično ponemčevanje... Gospodarsko šibke Slovence so podkupovali, da so se izdajali za Nemce in dobili Nemcem v prid; otroke so lovili v nemške šole in jih vzgajali za Nemce... Jasno je, da tako pridobljeni naši ljudje niso mogli postati Nemci, čeprav so govorili nemški, delali za nemštvo in preganjali Slovence. Naš narod sam jih je imenoval nemčurje... Ali moti se, kdor misli, da je Nemce prevratna doba iztrežila... Nemci in ostanki nemčurstva v Sloveniji so gospodarsko še močni, zlasti v mestih...

Tele in takele misli, izražene v nedavno izšli brošurici »Mi in naši Nemci« (Narodna odbrana, Maribor), se nam oživljajo, ko opazujemo dan na dan, kako se množe razni nemški javni napisi. Toda o tem morda prihodnjič kaj več! Danes se omejimo na one početke, iz katerih pravzaprav izvirajo vse te čisto nepotrebne novotarije. Tekom poprevratnih let so »Nemci« uvideli, kako neverjetno »širokogrudna« so naša poklicana oblastva in pa tudi naša javnost v tolmačenju pojma narodni ponos: pustili smo in trpimo med seboj najznačilnejšo grdobijo na vse mogoče načine spakedranih priimkov, ki so nedvomno slovanskega izvora. No in če smem imeti po svojem okusu po nemško izkrivljeno svoje slovanske ime, kar je vendar prva in najvažnejša moja označka v javnem in zasebnem življenju — so si mislili — potem smem prav tako tudi z drugimi nemškimi napisi na dan. In so se pričela pojavljati taka nemška (večkrat tudi le »nemška«) besedila.

Da se vse trditve gornjih dveh odstavkov ne nanašajo prav na vse nositelje spodaj naštetih in ne naštetih imen, je verjetno; morda si celo kdo izmed njih ni svest, kaka bedarija odseva iz njegovega pokvarjenega imena; saj vemo, kako je nekdanja avstrijska uprava pačila slovanske priimke in ta ali oni je bil morda res že rojen s tako imensko pokveko. V teh primerih bi seveda morala nastopiti javnost in v skladu z njo oblastvo, da ga pouči, naj vrne svojemu imenu pravilno obliko, ki je bila pokvarjena iz nemoralnih razlogov. Vendar pa je gotovo večina prizadetih s popolno za-

vestjo in odgovornostjo tudi pri nas obdržala, če ne šele ustvarila imenske ne-stvare.

Tako piše n. pr. Felix Skrabl (pravilno Feliks Škrabl) svoje krstno ime povsod z x! Toda to bi navsezadnje bila lahko še pomota, če ne bi bilo znano, da je delil mož svojim odjemalcem (tudi slovanskim) za novoletno darilo (če tudi za 1. 1929, ne vemo) avstrijske koledarčke, v katerih so seveda označeni le državni prazniki avstrijske republike... Naj poskusim slovanski trgovec v Gradcu ali Celovcu kaj takega z jugoslovanskimi koledarčki! In pri tem izživaju kupujejo še danes Slovenci, ki se štejejo med zavedne.

Trgovec Posch (Povž, doma iz Kamnice) na Koroški cesti je imel do prevrata napis Hans Posch, potem I. (Ivan) Posch, zdaj pa že zopet H. (Hans) Posch. Na njegovem posestvu v Rošpolu pa se blišči z gradiču podobnega poslopja velik napís Schützshof. Kakor sredi rajha! V tej čisto slovanski okolici mesta!

Sploh beležimo marsikaj zanimivega tekom desetletnega razvoja naših raz-

mer. Vrtinar Cvilak v Samostanski ulici je že zopet Zwillag, akoravno je bil še dolgo po prevratu Cvilak. Mož je seveda doma iz čisto slovanskih krajev, toda spada med gornjo vrsto zagrizencev. Marsikateri slovanski bivši študent se bo še spomnil, kako je bil tepen od Cvilaka na takozvanem »Exerzierplatzu«.

Mar. Grandoscheg v Wildenrainerjevi ulici 8; Mar. Leinschütz(!), vdova po trgovcu L., bratu bivšega okrajnega glavarja Srečka Lajnišča, v Sodni ulici 14; modistinja Schauritsch(!) Ob jarku 6; trg. Jeglitsch in Michelitsch v Gosposki ulici; to je le nekaj primerov spakedrank, ki jih srečujemo v mestu kot tudi na Pobrežju in Studencih vse polno.

Imaš pa tudi imena v obeh »deželnih jezikih«. Brivec Kožuh se zove doma na stanovanju Koschuch; brivec Borovič na Koroški cesti se piše na stanovanju Hans Borowitsch, kar je naravnost proti zakonito! V Studencih se imenuje krojač na manjši deski Franc Gobec, na večji in lepši pa Franz Gobez. Če se to ne pravi briti norca iz občinstva in oblastva...

Tako. Naše stališče v podobnih aktualnih zadevah je občinstvu znano. S pomazanjem napisnih desk si ne bomo onečlašali rok. Neodgovorni posamezniki s svojimi dejanji stvari več škodijo kot koristijo. Enkrat za vselej pa mora oblastvo vbiti prizadetim v glavo, da naš jezik in narod, od koder izhajajo njihova imena, ne pozna raznih »tsch«, »scheg« in podobnih zmazkov. Če na Koroškem naša slovanska imena pačijo v nemški »pravo«-pis, bomo vendar imeli pravico zahtevati, da se pri nas vsaj pristna naša imena pišejo v duhu našega jezika! Inicijativo za vsesplošno narodno akcijo naj prevzame morda Narodna odbrana!

Iz sodne službe.

Za višje pisarniške oficijale so imenovani na sodiščih: Josip Ferenc v Konjicah, Martin Zorjan v Ptuj, Fran Kopic v Mariboru; za pisarniške oficijale pa kancilisti: Jože Kogej v Ptuj, Anton Kramer v Celju, Milan Vončina v Konjicah, Josip Drevenšek v Mariboru, Jakob Kresnik v Celju, Julij Amalietti v Dolnji Lendavi, Alojzij Zupšek v Celju, Evgen Mod v Dolnji Lendavi, Martin Trojnar v Mariboru, Rudolf Bižalj v Slov. Bistrici, Ljudevit Fürst in Janko Frass v Smarju; za višjega pisarniškega predstojnika v Celju je imenovan višji pisarniški oficijal Henrik Toplak.

K mrhovinski aferi v Mariboru.

Razburjenje radi znane mrhovinske afere v Mariboru se je polagoma poglo. Afera sama je vsekakor imela tudi svojo dobro stran. Občinstvo je lahko zadovoljno, kajti odslej se mu ne bo več treba bat, da bi bilo ogroženo v svojem zadržanju po raznih pokvarjenih mesnih izdelkih. Poklicane oblasti bodo gotovo v polni meri izvršile svojo dolžnost. Da pa odstranimo vsako nespornost, kajti, ki je nastalo morda v sled čudnega naključja iste začetne črke »W«, ugotavljamo, da tvrdka Herman Wögerer, ki ima istotako svojo tovarno mesnih izdelkov v Krčevini, glasom sodnega potrdila ni niti najmanj zapletena v zadevo mrhovinsko afero in tudi kljub večdesetletnemu obstoju še nikdar ni imela nobenih neprilik v tem pogledu. Tvrdka Wögerer je nasprotno znana po svoji solidnosti in tankovestnosti napram svojim odjemalcem. Toliko, da se morda ne bi komu po nepotrebnem delala krivica.

Popisovanje letnika 1911.

Mestni magistrat ponovno opozarja vse mladeniče rojstnega letnika 1911, ki bivajo v mestu Mariboru, pa se še niso prijavili pri mestnem vojaškem uradu kot vojni obvezniki, da nemudoma zadostijo tej dolžnosti, ker bodo v nasprotnem slučaju strogo kaznovani po vojaškem kazenskem zakonu. One mladeniče, ki so pristojni v mestno občino mariborsko, a ne bivajo v mestu, so dolžni stariši, da jih naknadno prijavijo. Prijavni rok se podaljša do 10. februarja.

Poulični prodajalci kruha

so menda posebnost, s katero se more »ponašati« samo naše mesto. Sedaj v mrazu jih sicer ni več videti, tem več pa jih je bilo poprej in pojavili se bodo zopet, čim nastopi milderje vreme. Poulično prodajanje kruha spada med krošnjarjenje in se tudi v higienskem oziru nikakor ne more odobravati. Pekovska zadruha je sicer že ponovno intervenirala pri raznih obrtnih oblastvih, da bi zabranile nadaljnjo poulično prodajanje kruha, uspeh pa je še vedno izostal. Ne samo v interesu zaščite pekovske obrti, temveč še bolj v interesu zdravstva prebivalstva je, da se napravi v tem oziru red. To zahteva tudi zakon sam! —

Pazite na deco!

Neki možki, ki je v bližini parka že dalj časa uganjal nemoralnosti, zlasti nasproti otrokom in ženskam ter mu policija dolgo ni mogla priti na sled, je bil včeraj zasačen in flagrantni ter odveden na policijo. Kakor se nam poroča, se potika še dosti takih elementov po našem mestu. Zdi pa se nam, da se proti tem nedostojnejšem in nemoralnejšem vse premalo strogo postopa. Tako je bil lani neki tak židovski nemoralnež, ki razpečava po naših krajih večinoma samo »Sundliteraturo«, kaznovan za podoben delikt samo z denarno globo 100 Din. Najmanjša kazen bi morala obstojati vsaj v tem, da se takim ljudem prepove nadaljnje prihajanje v našo državo.

Na lep način

so prišli davi do Avguste B., ki jo glasom policijskega dnevnika išče radi tatvine neko kriminalno oblastvo. Navse zgodaj ob petih se je sprehajala po Alek sandrovi cesti in nagovorila službujočega stražnika ter mu potožila, da je zgubila snoči na Kralja Petra trgu nič manj kot poldrugi tisočak gotovine. Mož postave jo je odvedel na stražnico, da si na tplem zabeleži ves dejanski stan nesrečne Avguste. Ko je doznal za njeno ime, je bil seveda prav prijetno presenečen nad to varovanko. Spomnil se je na njeno ime v policijskem dnevniku ter punco odpravil brez odloga v hotel Graf.

hripavosti, katarju pomagajo sigurno **Kaiserjeve** prsne karamele

V lekarnah, drog. in kjer so vidni plakati.

Gremij trgovcev za mariborsko okolico vabi svoje člane k predavanju o novem finančnem in davčnem zakonu, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 3. februarja ob 13. uri v Gambirnovi dvorani. Vsak pridobitnik se naj v lastnem interesu tega predavanja udeleži! —

Veseli otroški prizori

prinesejo letos naši deci mnogo zabave. Kratki, veseli prizori, ki jih poda deca deci za smeh in kratek čas. Pust in gibčni možički, mali potepuh, ki je videl dosti sveta, veseli krojaček, iskri konjički, — pa kdo bi vse našteval. Ker pa je povsod razven Maribora toliko boleznih, smo povabili tudi častiljivega dr. Kneipa, ki nam bo svetoval, kako se obvarujemo bolezni v nevarnih dneh. Privoščite otrokom veselje in jih privedite. Veseli otroški prizori se vršijo neprekinjeno v torek 5. t. m. ob 3. pop. v veliki dvorani Uniona. —

Planinci in dolinci

se snidejo v petek 1. februarja na »Planinskem plesu« v dvorani pivovarne »Union«, da preživijo tamkaj prav veselo urico v nepriljubljenem planinskem rajanju. Pestro okinčana dvorana, »kraljestvo Jezernika«, vinotoč »pri pohorskem Tijeku«, pohorski kramer in še mnogo drugih presenečenj bo nudilo vsakemu obiskovalcu največjo zabavo in užitek. Posebna vabila se ne razposiljajo ter se vsi plesa in zabave željni zemljani tem potom najpristržneje vabijo k posetu! Ne pozabite na planince in narodne noše! Preskrbite si vstopnice že v predprodaji! — 192

Mala Miss Maribor.

Povodom »Rajanja malčkov«, ki je priredi 11. febr. v veliki dvorani Uniona ISSK Maribor, bo izvoljena tudi mala miss Maribor. Prireditelj je naprosil in sestavljal juriro umetnikov in strokovnjakov, ki bodo med rajajočo deco izbrali najlepši obrazek, katerega slika bo objavljena v vseh večjih domačih ilustriranih časopisih. Razen tega so na sporedu številne plesne točke in zabavni nastopi, ki jih bodo izvajali otroci v starosti 3—5 let. 139

Pravljica iz Orienta.

Pravljice iz Tisoč in ene noči bodo izgubile na sijaju, kajti Tisoč in druga noč bo prekosila najsmelejšo fantazijo. Orient, resnični Orient, bo v stvarnosti pred obiskovalcem. Budistični tempelj v razkošni opremi, tajinstvena votlina Ali Babe in njegovih razbojnikov, džungla, pagode, minareti, vrelec mladosti in druge orientalske skrivnosti bodo dale vsem prostorom docela obeležje bližnjega in daljnega vzhoda. Sejki, maharadža, veliki roguli, sužnje, bajadere in druge osebnosti pa bodo tajinstveno pokrajino oživel, da bo nalikovala na živahno orientalsko naselbino. — 93

Za osveženje krvi

pije nekaj dni zaporedoma zjutraj čašo naravne Franc-Joževe gorke vode. Franc-Joževo vodo, ki jo mnogi zdravnik priporočajo, urejuje čreva, krepi želodec, umiruje živce in to ohranjuje tako zdravje in svežo glavo. — Dobi se v vseh lekarnah. 2090

Mariborski in dnevni drobiž

AvtoBUSNE prometne razmere.

Komisija, ki se je odpeljala včeraj proti Slov. Bistrici, je ugotovila, da je državna cesta le od Maribora do Hoč tako silno zamedena, da ovira promet. Od Hoč do Slov. Bistrice je cesta docela sposobna za vožnjo. Zato so poslali danes na isto progo večji voz z delavci, ki bodo odkidali sneg in bo najbrž že jutri obnovljen redni promet Maribor-Slov. Bistrica. Tudi na nadaljni cesti proti Konjicam bo mestno avtoBUSNO podjetje s pomočjo gradbene sekcije kmalu uspelo progo za reden promet, ki bo najbrž pričel pričetkom prihodnjega tedna. — Progi Celje-Konjice in Maribor-Selnica ob Dravi sta normalni. Cesto proti Dupleku bodo danes še enkrat pregledali. —

Smrtna kosa.

Sinoči je umrla v mariborski splošni bolnici v 44. letu starosti gospa Antonija

Gomol, soproga vpok. policijskega stražnika g. Josipa Gomola, ki je sedaj nameščen pri »Večerniku«. Zapustila je 4 otroke. Pogreb se bo vršil v soboto, ob 3. pop. izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na magdalensko pokopališče. — Včeraj je preminula v 22. letu starosti ga. Marija Tušek, soproga poštnega uradnika. Pogreb jutri ob 11. na Pobrežju. Blag jima spomin, težko prizadetim naše iskreno sožalje! —

25letnica službe.

Gospod Mihael Mor, sluga Celjske posojilnice, podr. Maribor, praznuje dne 2. februarja svoj 25. službeni jubilej. — Četrto stoletje že vestno opravlja službo bančnega sluga. Jubilantu, ki uživa pri svojih predstojnikih, kakor pri svojih znancih največje spoštovanje — tudi naše najiskrenejše čestitke. — Delu čast in oblast! —

POSLEDNJE VOLITVE AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA SO DOKAZALE S
PADCEM SOCIJALISTIČNIH GLASOV, DA VLADA V ZDRUŽENIH DRŽA-
VAH RESNIČNO BLAGOSTANJE IN ZADOVOLJSTVO.

Službeno glasilo socialistične stranke Severne Amerike, tednik »Nation«, piše ob tej priliki: »Thomas je mož, na katerega nismo nikdar zaman računali. Ne moremo si drugače razlagati njegovega

Vsi znaki dokazujejo, da človeštvo še dolgo ne bo izpostavljeno pomanjkanju, ki bi bilo posledica preobliudenosti, kajti

Še številke so zanimive predvsem radi tega, ker pojasnjujejo bolj kot vsaka druga statistika dejstvo, da gredo gospodarska, politična in duševna razvoja na pota Evrope in Amerike po svetovni vojni v diametralno nasprotni strani. V Evropi vidimo deloma diktaturo, deloma stalno naraščanje socializma, v Ameriki pa dobro utrjeni sistem čisto kapitalistične demokracije, ki je povzročila, da je 920.000 socialističnih glasov iz leta 1920. skopnelo na 500.000 v letu 1924 in na 250.000 pri poslednjih volitvah 6. nov. 1928. Na tem primeru najlepše vidimo, da je političen razvoj države koncem koncev odvisen edino od gospodarskih uspehov ciziroga neuspehov.

ugajal.

Pričetek dne 1. februarja.

Redarju na ulici se je javil dostojno oblečen gospod, se mu legitimiral z detektivsko legitimacijo in ga zaprosil za asistenco, češ da ima nalog izvesti aretacijo nekega dekleta, ki se bo gotovo branilo in upiralo njegovemu ukazu. Redar mu je pokorno sledil do stanovanja.

Profesor: »Aha, sedajle sem se spom-
nil! Včeraj sem se odločil, da pojdem
a danes zgodaj spat . . .«

Spominjajte se CMD

Teple Thurston:

Sovražnikova žena

DRUGI DEL.

»Nisem vedela...«
»To ste že pravili, sedaj pa povejte, kaj se je zgodilo!«

Louisa je molčala in ko je le spregovorila, se je na glas poznalo, da prihaja proti njeni volji.

»Saj sem Vam hotela že povedati...«

»Kaj?«

»Potem je mr. Carroll odprl vrata...«

»Kaj ste mi hoteli povedati?«

In mr. Carroll je rekel, naj skrbim, da hoste zajutrkovali v postelji, ker ob dvanaestih... je rekel... ga bodo že odnesli. Še pred dvanaestjo pridejo ponj.

Jana je sedela nepremično v svoji postelji. Kakor voščena lutka, ki se ne premika. Naenkrat je spregovorila. Sotera vprašanja so se strnila v eno samo misel.

»Kdo jim je padel v roke? Kdaj?«

»Danes zjutraj... je bil odgovor...«

»Mornarji... kaj ne?« je vprašala Jana z istim mehničnim glasom kot po prejšnjem vprašanju.

»Da, milostljiva gospa...«

»Ali je prišlo do boja?«

»O, gotovo...«

»Saj se vendar ni sam udal?«

Ne, na nekaj takega ni hotela in ni mogla misliti. Ko ga je izdala, ker ni spolnila svoje obljube, je moral ostati vsaj on samemu sebi zvest. Ne sme bi ne more se zgoditi, da bi zaradi njene verolomnosti njegov neustrašen duh tako propadel, da bi kapituliral brez boja.

Louisinega odgovora ni mogla dočakati. Z največjo silo je krotila svojo nestrpnost, ko je Louisa kot nema, nemurna, temna masa stala pred svetlim oknom.

»Gospod Madden ni bil eden od tistih, ki se sami predajo,« je dejala Jana. Hotela je Louisa prisiliti do govora, zraven je pa izražala svoje misli, ki so jo tako močno prevzele.

»Če trdijo, da se je udal brez boja, lažejo nesramno,« je govorila razdraženo in trdovratno, dokler je ni prekinil glas služkinje:

»Saj se ni udal.«

»Ne, seveda ne,« je pritrdila Jana.

»Našli so ga.«

Jana je molčala.

Tudi Louisa je umolknila, da sama ni vedela zakaj.

»Kaj hočete reči?« je vprašala Jana.

»Kje so ga našli?«

»Doli na obali, milostljiva gospa.«

»Kdaj?«

»Saj sem že povedala, danes zjutraj.«

»Rekli ste, da jim je danes zjutraj padel v roke.«

»Da, to sem hotela s tem povedati.«

»Hotel ste povedati, da so ga našli tam...«

Besede ni mogla izgovoriti.

»Precej časa je moral že biti mrtev,«

tako so pravili tam doli, milostljiva gospa.«

Louisa je izrekla. Mrtev. Po njeni glavi je folklo počasi, neizprosno... Mrtev.

»Slučajno so poslali danes zjutraj patroljo na obalo,« je nadaljevala Louisa nekako zadovoljna, da je konec nesporazuma, in našli so ga ležati na tleh. Pomislite, najprej niso niti vedeli, kdo je!

Človek bi si mislil, da bodo Maddena takoj spoznali, ko je vendar tisoč funtov razpisanih na njegovo glavo.

Jana je slišala vse to samo napol. Jasnino in razločno je samo v njej donelo: mrtev, mrtev... Naenkrat je pa nekaj slišala, kar jo je popolnoma zdramilo. Louisa je rekla:

»O, kako strašno ljudstvo morajo biti ti Irči! Pravi divjaki! Človeka strese, če se na to spomni. Ni mi žal, ker je mrtev; toliko naših ljudi je spravil na oni svet. Ali si pa more kdo predstavljati, da gre njegova lastna stranka tako daleč in ga zakolje?! In vedno se je govorilo, da je bil eden od njenih najboljših ljudi!«

»Kaj govorite tu?«
Jani se je zdelo, da je izgubila oblast nad svojim glasom. Morala je pa dovolj mirno vprašati, kajti služkinja je mirno nadaljevala:

»Mrtyega so ga našli. Mornarji niso imeli z njim ničesar opraviti. Eden od njegovih ljudi ga je umoril. Drugače ne more biti. Vbodilaj od zadaj med pleča. Zaboden enkrat... in konec. Niso pustili, da bi ga videla, sergant mi je pa vse povedal.«

»Niso pustili videti?«

Louisi se še ni pripetilo, da bi jo go spa tako težko razumela. Vsakdo, si je mislila, bi moral takoj vedeti, da bodo trčila prinesli sem v hišo. Ali ji ni še celo rekla, da ga bodo do dvanaest ure zopet odnesli? Samo tega ji še ni povedala, da leži mrtič v mali sobi poleg jedilnice. Tam je ležal tudi oni drugi, ki so ga vojaki na vrtu ustrelili.

»Blizu hiše so ga našli,« je pojasnjevala. »Najprej niso vedeli, če je že res mrtev in odnesli so ga v najbližjo hišo. To je vendar jasno. Potem so pa takoj

videli, da je res mrtev. Neznavec je svoje delo temeljito opravil.«

Nehala je in Jana je mehnično vstala. Nikdar še ni bila tako trudna.

»Koliko je ura?« je vprašala.

»Devet bo.«

»Lahko greste, Louisa,« je rekla mirno.

»Ali milostljiva gospa!«

»Ne potrebujem Vas!«

Glas je bil tak, da je služkinja brez besede zapustila sobo. Jana se je obrnila k zrcalu, strmela je v steklo, a ni videla ničesar.

Vsi trije moški so sedeli pri zajutruku, ko so se vrata odprla. Vstopila je Jana. Stephen je naglo ali nerodno vstal. Mogoče je hotel izkazati vpljudnost, pokazal je pa osuplost. Draper se je močno oprjel svojega stola, duhovnik pa je mirno zajutrkoval. Samo za trenutek je dvignil oči. Sedla mu je nasproti.

»Dobro jutro, oče Hanrahan,« je dejala. Mirno jo je pogledal kakor človek, ki se ne zaveda nobene krivde.

»Draper je počasi spregovoril:

»Vrnem se, a ne mislite, da bom takoj po tej kavi splezal na svojo ladjo. Rad še ostanem, če bi bilo potrebno.«

To je bilo vprašanje in ponudba pomoči. Jana je odvrnila:

»Prosimo, uravnajte svoje načrte po osebnem okusu. Midva še nisva napravila nobenih načrtov, kaj ne, Dicky?«

»Ne, ne,« je pritrdil Stephen.

»Mislim, da po tem, kar se je tu zgodilo, zapustiva Ardogino takoj, ko bo vse urejeno,« je menila Jana.

Vsi trije so se čudili, da tako govori o dogodkih zadnje noči. Celo duhovnik jo je pogledal. Iskala in obdržala je njegov pogled.

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi, Maloljudje v porokovalstvo in sodelavne namene oblikovane: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Znak, dopisovanje in oglaševanje ali ročnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Izvošček na prodaj.

Davek za leto 1929 plačan. Pojasnila pri Ferdo Kosem, kasarni králja Petra. 189

Solčna soba

se takoj odda solidnemu gospodu, 1. oška ul. 5. 207

Učenke za šivanje perila

sprejme atelje za perilo Rupnik, Slovenska ul. 20. 198

Damska maska,

nová in originalna, se ugodno posodi. Ogleda se v Cvetlični ulici 13, pritličje — desno. 205

Kavarna »Parke«

sprejema dnevno abonente na dobro, domačo hrano. 199

Gospoda

sprejem na stanovanje. Židovska ulica 12 I. 202

Meblovano sobo

oddam solidnemu gospodu. Valvazorjeva ul. 37. 205

Iščem prazno sobico.

Naslov pove uprava lista. 200

V hotelu Kosovo na dvorišču

je na novo otvorenja kuhinja in zajtrkavalnica. Po zelo nizki ceni dobite tam na dunajski in dalmatinski način pripravljene jedi. Abonent se sprejema dnevno na hrano po Din 15. Obilen meni. Izborna dalmatinska vina. Se priporoča Radilović, restavr. 98

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emajliranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica **JUSTIN GUSTIN ČIČ, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma.** Zadoštuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom. 2519

Rokavice**in nogavice**

vseh vrst, kupite najceneje pri **Fr. Podgoršek nasl.,**

Fr. Bela
Slovenska ulica št. 7

Sobo-in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno **Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2.** 2231

Popravila nogavic

izvršuje solidno in poceni **Pletarna L. Golob, Orožnova ulica 6.** 169

Strojepisna soba

H. Kovač, Maribor. Krekova ulica 6, za stranke celi dan odprta. 181

Več gospodov

sprejem na stanovanje in hrano. — Vprašati: Slovenska ulica 16. 137

Andrej Ražem**Anica Vodopija**

poročena

Maribor - Ljubljana 31. januarja 1929

Cepana drva

dobavi po zmernih cenah

Viktor Glaser. Ruše

IMATE ŽE SLOVENSKI PREVOD

ŠVEJK V SVETOVNI VOJNI

AKO NE, NAROČITE GA ŠE DANES PRI

TISKOVNI ZADRUGI V MARI-BORU, ALEKSANDROVA 13

BROŠIRANI IZVOD 46, VEZANI 56 DIN, PO POŠTI 2 DIN VEČ